

04 πολιτισμός/πρόσωπα

Στα 61 χρόνια του έφυγε από την ζωή ο ηθοποιός, σκηνοθέτης, σεναριογράφος και άνθρωπος Τάκης Σπυριδάκης μετά από πολύχρονη και σκληρή μάχη με τον καρκίνο. Τα τελευταία χρόνια ο Τάκης Σπυριδάκης συγκλόνισε με την ερμηνεία του στο θεατρικό «Άγιος Σπύρος και αγαπήθηκε ιδιαίτερα από το θεατρόφιλο κοινό.

Ο Τάκης Σπυριδάκης γεννήθηκε στην Αίγινα το 1958. Είχε συμμετάσχει σε 13 ταινίες, ενώ το σκηνοθετικό του ντεμπούτο πραγματοποίησε το 1994 με την ταινία «Ο Κήπος του Θεού», της οποίας έγραψε και το σενάριο. Η ταινία

τιμήθηκε με 7 κρατικά βραβεία ποιότητας στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Εμφανίστηκε για πρώτη φορά στον κινηματογράφο στην ταινία «Γλυκιά Συμμορία», σε σκηνοθεσία του Νίκου Νικολαΐδη (1983). Για την ερμηνεία του απέσπασε το ειδικό βραβείο ερμηνείας στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Ακολούθησαν η «Λούφα και Παραλλαγή» (1984), «Πρωινή Περίπολος» (1986), «Προστάτης Οικογένειας» (1997), «Αυτή η Νύχτα Μένει» (1999), «Μαύρο Γάλα» (1999), «Κανείς δεν χάνει σε Όλα» (2000), «Φτηνά Τσιγάρα» (2000), «Κουράστηκα να σκοτώνω

τους αγαπητικούς σου» (2002), «Λούφα και παραλλαγή: Σειρήνες στο Αιγαίο» (2005), «Ισοβίτες» (2008) και «4 Μαύρα Κοστούμια» (2009). Το 1989 ο Τάκης Σπυριδάκης έγραψε και σκηνοθέτησε την ταινία μικρού μήκους «Βέρα Κρουζ», που απέσπασε το 1ο βραβείο καλύτερης ταινίας στο αντίστοιχο Φεστιβάλ, τιμήθηκε από το υπουργείο Πολιτισμού και βραβεύτηκε από το Εθνικό Κέντρο Ταινιών της Γαλλίας, το 1990. Δημοσιεύουμε αποσπάσματα συνέντευξης του Τάκη Σπυριδάκη στον Παναγιώτη Μηλά και στην ιστοσελίδα www.catisart.gr (2015).

► INFO

Στο φύλλο 67 (29/5/2011) της εφημερίδας μας, με αφορμή το αφιέρωμα της Ταυνοθήκης στο έργο και την προσφορά του σκηνοθέτη Νίκου Νικολαΐδη μίλησαν στον *Δρόμο* και την Ιφιγένεια Καλαντζή οι ηθοποιοί Τάκης Μόσχος, Τάκης Σπυριδάκης, Δώρα Μασκλαβάνου και ο Βοηθός του Χρήστος Χουλιάρας. Την συνέντευξη μπορείτε να την βρείτε στην ιστοσελίδα μας, www.edromos.gr.

Αν και αριστερός ήμουνα από τους πρώτους που είχαν αντιδράσει τότε με την κατάργηση των Αρχαίων Ελληνικών. Θεωρούσα ότι θα φτάσουμε σε μια γενιά που θα συνεννοείται με δυο λέξεις και η τρίτη θα τους μπερδεύει»

«Αυτή την Ευρώπη δεν τη γουστάρω»

Αποχαιρετισμός στον Τάκη Σπυριδάκη

› «**Λούφα και Παραλλαγή**». Ήθελα να σας ρωτήσω αν αυτή η «συνταγή» έχει ισχύ και σήμερα;

Δυστυχώς, είναι η νοοτροπία που κυριάρχησε τα τελευταία 40 χρόνια και αυτό πληρώνουμε σήμερα. Θεωρώ πως είμαστε ένας λαός ο οποίος δίνει εύκολα απαντήσεις για τα πάντα, αλλά δεν κάνει καμία ερώτηση. Δεν τα πάει καλά με τις ερωτήσεις. Επομένως, μέσα σε αυτή τη σχέση μεταξύ πολίτη και πολιτικού, μέσα από αυτή την τερατογένεση ήρθε η κατάσταση που βιώνουμε. Ο λαός δεν κάνει ερωτήσεις. Δεν θέλει να έχει ευθύνη. Δεν ψάχνεται να μάθει για το πώς φτάσαμε ως εδώ. Ασφαλώς κάθε άνθρωπος θέλει να μη ζει με έναν τσιμεντόλιθο και έναν τσίγκο. Θέλει και κάτι άλλο, θέλει και το εξοχικό του, θέλει και το δεύτερο ή το τρίτο αυτοκίνητο. Δεν μιλάω όμως για αυτό. Μιλάω, για μια νοοτροπία σε μια κοινωνία η οποία δεν διέπεται από κανόνες. Δεν έχει κανόνες.

› **Ούτε κανόνες, ούτε συνέπεια, ούτε συνέχεια.** Φυσικά εγώ δεν μοιράζω ευθύνες. Πρωτίστως ευθύνονται οι πολιτικοί, όμως και οι πολίτες έχουν το δικό τους μερίδιο ευ-

θύνης. Δεν μπορώ να ξεχάσω τον πατέρα μου ο οποίος πέθανε πολύ νωρίς. Πάντα μου έλεγε: «Κοίταξε αγόρι μου, εγώ δεν καταλαβαίνω τι θέλεις να κάνεις στη ζωή σου. Εγώ είμαι οικοδόμος και είμαι από τους καλύτερους. Έτσι και συ φρόντισε να μην γίνεις της κατσίκας ο κώλος». Το έλεγε αυτό επειδή η κατσίκα τα βγάζει όλα ολοστρόγγυλα και δεν διαφέρει το ένα από το άλλο. Και συνέχιζε: «Να πας λίγο παραπέρα. Να ψαχτείς και να βρεις το δρόμο σου. Να ξεχωρίζεις». Αυτή ήταν μια σωστή κουβέντα ενός αγράμματος ανθρώπου που έζησε ακολουθώντας αυτή τη γραμμή. Έζησε σύμφωνα με αυτό. Με χόρτα; Με χόρτα. Με βολβούς; Με βολβούς. Ενώ εδώ πέρα ξαφνικά το πράγμα τούμπαρε. Έλεγα σ' έναν φίλο μου αρχιτέκτονα τις προάλλες: «Τα 4 αυτοκίνητα, τι τα ήθελες;». Δεν έχει και αυτός προσωπική ευθύνη; Ένα παιδί 19 χρονών γιατί να θέλει αυτοκίνητο 2.500 κυβικών; Ο πατέρας του εκτός από το παιδί μεγαλώνει και τον αυριανό τσόγλανο χωρίς να το παίρνει χαμπάρι. Αυτό είναι το θέμα.

› **Τα περισσότερα προβλήματα προέρχονται από την έλλειψη παιδείας.**

Το έζησα αυτό με αφορμή τις κόρες μου. Ήμουν πάντα δίπλα τους και γνωρίζω τι γίνεται. Είναι παιδιά που παρακολουθούν ένα σχολείο «κολοβό» και μεταφέρουν μηχανικά τις απόψεις των γονιών τους, που είναι κι αυτές περιορισμένες. Αν και αριστερός ήμουνα από τους πρώτους που είχαν αντιδράσει τότε με την κατάργηση των Αρχαίων Ελληνικών. Θεωρούσα ότι θα φτάσουμε σε μια γενιά που θα συνεννοείται με δυο λέξεις και η τρίτη θα τους μπερδεύει. Τελικά η υπόθεση «Λούφα και παραλλαγή» δεν αντέχεται άλλο. Πρέπει να τελειώνει. Δυστυχώς όμως βλέπω να μην τελειώνει. Πρέπει αυτή η νέα γενιά να το πάρει πάνω της το μέλλον και να το πάει κάπου αλλού. Πώς; Πού; Δεν ξέρω. Είναι θολά τα πράγματα.

› **Φορέσατε μαύρο κοστούμι για τη θράβευση στο «Βέρα Κρουζ» και στον «Κήπο του Θεού». Τι ρόλο έπαιξαν αυτά τα βραβεία για σας;** Ήταν κάτι πολύ σημαντικό για μένα επειδή αποφάσισα να κάνω την αρχική μου σκέψη, δηλαδή τη σκηνοθεσία, και τελικά επιβραβεύτηκα. Μόλις ένιωσα λοιπόν έτοιμος, προχώρησα, έγραψα το σενάριο και σκηνοθέτησα τη «Βέρα Κρουζ», μια μικρή μήκους ταινία. Η έκπληξη ήταν μεγάλη επειδή πήρε πάρα πολλά βραβεία, και στη

Δράμα και στο εξωτερικό, όπου κι αν παίχτηκε. Αλλού σημαντικότερα, αλλού λιγότερο σημαντικά. Αυτό μου έδωσε μεγάλη δύναμη για να πάω παρακάτω. Αμέσως μετά, έγραψα το σενάριο και σκηνοθέτησα την ταινία «Κήπος του Θεού». Μια παράξενη ταινία για τα δεδομένα μιας κατάστασης εδώ πέρα. Ερμηνεύτηκε λάθος ως μια ταινία που παίζει ένα παιχνίδι εξουσίας-αντιεξουσιαστών. Όχι: Η ταινία δεν παίζει σ' αυτό το επίπεδο με τίποτα. Όχι γιατί με ενοχλεί απ' ότι είπα και πριν, αλλά γιατί δεν παίζει. Άλλη είναι η ταινία, άλλο είναι το θέμα της. Το θέμα της είναι ο ανθρώπινος πόνος, η ανθρώπινη ύπαρξη, σε ακραίες συνθήκες. Αυτό είναι. Και πώς λειτουργεί ο άνθρωπος σε κάποιους χώρους. Όπως, και μια πέτρα να ρίξεις, η υφή της θα αλλάξει. Ο άνθρωπος αντιστέκεται. Δηλαδή, τι τους συνδέει αυτούς τους ανθρώπους και τι τους αποσυνδέει.

«Ο Κήπος του Θεού» έχει ήρωες που στόχο έχουν να επιλέξουν τον τόπο θανάτου τους εκεί που δεν μπορούν να ζήσουν ούτε οι κατσαρίδες. Ο «Κήπος» ήταν προφητικός προς αυτό στο τι κάνει ένας άνθρωπος όταν δεν μπορεί να επιβιώσει. Αυτό είναι ένα ερώτημα. Κι όταν ο ίδιος δεν είναι υπεύθυνος αλλά κάποιοι άλλοι που του δημιούργησαν αυτές τις συνθήκες. Μάλιστα, εδώ έχουμε και την αφόρητη υποκρισία –είναι αυτό που λέω εγώ, όχι γιατί το λένε διάφορα πολιτικά κόμματα– ότι αυτή την Ευρώπη, δεν τη γουστάρω. Αυτή την Ευρώπη που έχει απεμπολήσει και τον Διαφωτισμό και το ανθρώπινο πρόσωπο. Έχοντας όλες τις ακραίες φωνές, αυτή τη στιγμή, που διοικούν φτάσαμε σε ένα σημείο, έπειτα από έναν ολόκληρο κύκλο, να βλέπουμε κεκαλυμμένο φασισμό να κυβερνά χώρες. Αυτή λοιπόν την Ευρώπη δεν τη θέλω. Αυτή την Ευρώπη που ξεσκεπάστηκε από την υπόθεση των προσφύγων δεν την ανέχομαι. Και στο κάτω-κάτω της γραφής, άμα ο Γερμανός με την κάλτσα ως το γόνατο και το πέδιλο, θέλει σ' όλη του τη ζωή να κάνει 10 μέρες διακοπές και να δουλεύει μέχρι τα 75 του, ας το κάνει. Εγώ όμως δεν θέλω να το κάνω. Εκείνος ας δουλεύει μέχρι τα 75 του, τι με νοιάζει εμένα; Αφού είναι Γερμανός, ας κάνει το κράτος τους όπως θέλει να το κάνει. Όλος ο κόσμος πρέπει να ζήσει με αυτή τη νοοτροπία; Δεν νομίζω...